

Reactienota Dorpsvisie Achlum “Foar Inoar”

Inleiding

In juni 2013 ontving ons college de nieuwe dorpsvisie van het dorp Achlum. De vorige dorpsvisie was van mei 2006 met als titel ‘Achlum houdt de vaart er in’. Sinds 2006 zijn een groot aantal plannen en projecten in Achlum uitgevoerd, waaronder het uitbaggeren en weer bevaarbaar maken van de Achlumerfeart . In het voorwoord worden de uitgevoerde projecten genoemd. Zowel letterlijk als figuurlijk heeft Achlum er sinds 2006 de vaart goed ingehouden.

De nieuwe visie met als titel ‘Foar Inoar’ spreekt van nieuwe uitdagingen en nieuwe ambities. Uitdagingen die te maken hebben met een veranderende demografische samenstelling van de bevolking. Ontgroening en vergrijzing vragen om een andere kijk op de voorzieningen in het dorp en mogelijk ook op samenwerking met dorpen in de omgeving. De gemeentelijke herindeling wordt genoemd als belangrijk onderwerp voor de komende jaren. Achlum wordt in de toekomst een van de vele dorpen in een grotere plattelandsgemeente. De ambities van de inwoners van Achlum zijn te vinden in de verschillende hoofdstukken. Die lopen wij in deze reactienota op hoofdlijnen langs.

De rol van dorpsbelang verandert. In de visie wordt daar een hoofdstukje over geschreven. Dorpsbelang richt zich meer op het onderhouden van externe betrekkingen met de partners die in het dorp actief zijn. Deze verandering heeft dorpsbelang Achlum, is onze ervaring, al grotendeels en met succes doorgemaakt.

Algemeen

De gemeente spreekt zijn waardering uit voor de wijze waarop Dorpsbelang Achlum deze dorpsvisie heeft gemaakt. Er is draagvlak gecreëerd voor ideeën en maatregelen die in de verschillende hoofdstukken onder het kopje ‘gewenste situatie’ worden genoemd. In de werkwijze wordt beschreven hoe deze dorpsvisie tot stand is gekomen.

In deze reactienota geven wij op hoofdlijnen en voor zover de gemeente direct betrokken is bij een onderwerp, een inhoudelijke reactie op de aangedragen ideeën en voorstellen. In de visie staan ook veel zaken waar dorpsbelang samen met de bewoners aan wil werken.

In de uitwerking van ideeën moet in nauw overleg met dorpsbelang en andere betrokken organisaties verder gekeken worden wat haalbaar of niet haalbaar is en of er middelen beschikbaar kunnen komen voor de uitvoering. Daarbij merken we op dat we in een tijd leven waarin minder geld beschikbaar is of komt voor projecten.

Achlum ziet de dorpsvisie als een uitvoeringsagenda voor de gewenste ontwikkelingen en projecten. Dorpsbelang ziet zich daarin als een partner die samen met andere organisaties die actief zijn in het dorp - waaronder de gemeente - zoekt naar samenwerking om zo projecten op te starten.

Onze werkwijze is dat nadat de dorpsvisie en reactienota zijn besproken in de gemeenteraad er in overleg met dorpsbelang gekeken wordt welke ideeën/problemen een hoge prioriteit hebben en als

eerste opgepakt of uitgewerkt kunnen worden. Geld, tijd en capaciteit zijn voor alle betrokkenen daarin bepalende factoren. Niet alles zal kunnen en niet alles zal tegelijk kunnen. In het hoofdstuk Uitvoering en actiepunten worden de betrokken partijen bij de verschillende ontwikkelingen genoemd. In overleg met dorpsbelang gaan we bekijken voor welke punten de gemeente 'trekker' kan of wil worden.

Een 'vastgestelde' dorpsvisie plus de reactienota is ook de basis voor een aanvraag voor subsidie uit het gemeentelijk dorpsvisiefonds. Wil een project in aanmerking komen voor een subsidie dan is de dorpsvisie in combinatie met de reactienota, het toetsingskader voor het college van B&W.

'De visie geldt voor het komende decennium', staat in de dorpsvisie. Wij willen dat concreet maken door de visie te laten gelden voor de periode 2014-2024. Onze ervaring is dat veel van de maatregelen die genoemd worden in een dorpsvisie veel tijd vragen om voorbereid en uitgevoerd te worden. Dat zal zeker nu gelden in een periode van teruglopende budgetten bij overheden en andere partners. Een periode van 10 jaar als 'houdbaarheidssdatum' voor een dorpsvisie is volgens ons een realistische periode om mee te werken.

Verkeer, parkeren en openbaar vervoer

Het thema verkeer, parkeren en openbaar vervoer krijgt de nodige aandacht. De gemeente heeft de afgelopen jaren het een en ander aan verkeer en onderhoud in Achlum uitgevoerd. De belangrijkste wens van Achlum is en blijft de gehele herinrichting van het dorp tot 30 – kilometerzone. Wij noemen dat de categorisering van wegen.

De uitvoering van de categorisering van wegen (waaronder 30-kilometerzones) loopt in de gemeente vertraging op. Het geld voor deze maatregelen is nu niet meer beschikbaar. Het gevolg hiervan is dat de basis voor de prioritering van maatregelen uit het GVVP (Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan) is weggefallen. Wij gaan geplande onderhoudsmaatregelen zoveel mogelijk combineren met maatregelen die in het GVVP staan. Feitelijk is het gevolg van een en ander dat de werkzaamheden in het kader van het wegenbeheer leidend zijn voor de uitvoering van de verkeersmaatregelen uit het GVVP.

Er staat in de visie een aantal acties die inmiddels zijn uitgevoerd.

- Herinrichting Monnikenweg – Dorpsstraat
- Extra parkeerplaatsen Alde Loop
- Verbreden U.P. Draismastraat

Veel van deze maatregelen zijn uitgevoerd in het kader van onderhoud, met een vooruitblik op de toekomstige categorisering naar 30 km/uur.

Als er een categorisering naar 30 km/uur komt dan doen wij dit in samenspraak met de inwoners. Een groot aantal van de acties/oplossingen uit de dorpsvisie komen dan ter sprake. Het voert hier dan ook te ver om alle 18 punten genoemd in het hoofdstuk nu na te lopen. De punten 5, 13 en 17 zijn of worden dit jaar door de gemeente uitgevoerd.

Schelpenpaden langs wegen (punt 4 en 11, blz. 15)

Wij vinden het niet wenselijk om voetpaden van schelpen tegen de rijbaan aan te leggen die min of meer gaan functioneren als trottoir. Dit is geen duurzame constructie. Bijvoorbeeld in een situatie van opdooi of wateroverlast kunnen we niet instaan voor de kwaliteit van de verharding.

Het onder punt 11 genoemde stukje bestond uit beplanting. Hier is vorig jaar een grasberm van gemaakt. Dit is wat ons betreft eerst voldoende. Voetgangers die voor deze route kiezen, kunnen uitwijken naar de grasberm.

Woonomgeving en leefbaarheid

De dorpsvisie Achlum biedt een mooie integrale kans om een aantal problemen die in de visie worden genoemd op te lossen, namelijk:

- In het hoofdstuk Verkeer, Parkeren en Openbaar vervoer wordt melding gemaakt van een rommelige parkeersituatie bij de ingang van de school rond haal- en brengtijden. Op pagina 14 wordt de wens uitgesproken om het halen en brengen niet direct voor de ingang van de school te doen. Op pagina 15 vraagt de dorpsvisie om acties en oplossingen voor dit probleem.
- In het hoofdstuk Woonomgeving en Leefbaarheid wordt de woning aan de Dorpsstraat 5 beschreven als een “rotte kies”. Op pagina 19 wordt bij de gewenste situatie gesproken over een mogelijke actie m.b.t. dit pand.
- In het hoofdstuk over Jeugd wordt aangegeven dat een speeltuin in de kern van het dorp gewenst is. Dit komt terug bij de nummers 2 en 3 benoemde acties en oplossingen op pagina 30.

Aankopen en slopen van de woning aan de Dorpsstraat 5 creëert fysieke ruimte voor een goed ontsloten toegangsweg naar de twee scholen. De ruimte kan mogelijk worden benut/ingericht als “Kiss & Ride”-zone. Er blijft dan ook voldoende ruimte over om een speelvoorziening in de kern te realiseren. In de weekenden kan de “Kiss & Ride”-zone ook dienst doen als parkeergelegenheid voor bezoekers van het kaatsveld. De beide schoolbesturen hebben ideeën over de inrichting van het schoolterrein dat grenst aan de Dorpsstraat. Ook dit geeft misschien mogelijkheden. De gemeente is echter niet voornemens het pand te verwerven voor bovengenoemde doelen.

Vanuit volkshuisvesting is sloop zonder nieuwbouw een prima bespreekbare optie, mits de ontstane open ruimte een toegevoegde waarde heeft. In dit geval is sprake van een hoge toegevoegde waarde gezien het aantal wensen dat deze oplossing bedient. Gezien de ligging van de locatie van Dorpsstraat 5, in het beschermde dorpsgezicht, moet hier uiteraard sprake zijn van maatwerk dat past bij het beschermde dorpsgezicht van Achlum.

De gemeente voert ook een actief aanschrijvingsbeleid voor ‘rotte kiezen’. Via verschillende kanalen komen klachten en meldingen binnen over gebouwen binnen de gemeente die in een slechte staat van onderhoud verkeren. In 2008 is een project gestart waarbij de gemeente actie heeft ondernomen richting de eigenaars van een twintigtal panden. Deze actieve benadering is tamelijk succesvol geweest, maar vraagt een behoorlijke ambtelijke inspanning (tijd en geld). De middelen die de gemeente Franekeradeel jaarlijks kan aanwenden voor toezicht en handhaving zijn beperkt.

Daarom moeten we prioriteiten stellen en keuzes maken. Deze prioriteiten en keuzes worden vastgelegd in een Handhavingsbeleidsplan, dat elke vier jaar wordt geactualiseerd. In 2014 vindt de eerstvolgende actualisatieronde plaats. Bij de actualisatie zal de gemeente ook kijken naar de mogelijkheden om opnieuw tijd en geld beschikbaar te stellen voor de aanpak van vervallen panden.

Woningbouw

De dorpsvisie schetst in hoofdstuk 5.3 een beeld over woningbouw dat wij op hoofdlijnen kunnen onderschrijven en waarbij geen specifieke vragen worden voorgelegd aan de gemeente.

In hoofdstuk 6 Uitvoering van actiepunten wordt in de tabel bij het onderwerp Woonomgeving en leefbaarheid (Aanpak woning Dorpsstraat 5) onder andere verwezen naar de gemeente. De gemeente is hier niet direct partij in. Dat kan anders liggen in het kader van de aanpak verpauperde panden.

Voorzieningen en diensten, zorg en welzijn

Dorpshuis 'De Singel' fungeert als de gemeenschappelijke huiskamer van Achlum. Het dorpshuis is een plek van ontmoeting en biedt onderdak aan diverse (verenigings)activiteiten.

Dorpshuizen spelen een belangrijke rol als het gaat om de sociale cohesie in dorpen. De gemeente vindt het dan ook belangrijk dat de dorpshuizen blijven bestaan. Daarom ondersteunt de gemeente de dorpshuisbesturen bij de uitvoering van hun regulier onderhoud. Dit door eenmaal per 2 jaar een meerjarenonderhoudsplan (MOP) te laten opstellen. Deze MOP geeft besturen inzicht in het onderhoud, de kosten ervan en dient tegelijkertijd als planningsinstrument. Daarnaast ontvangt ieder dorpshuis jaarlijks een bijdrage voor de uitvoering van het regulier onderhoud.

Rookvoorziening

Het dorp wil het dorpshuis uitbreiden met onder meer een rookvoorziening. Dit staat haaks op het gemeentelijk gezondheidsbeleid. De gemeente wil het aantal rokers terugdringen. Daarin past de realisatie van een rookvoorziening niet. De gemeente verleent geen bijdrage voor een rookvoorziening mocht dit in een plan aangedragen worden.

Bibliotheekvoorziening

De Lytse Biebs in Franekeradeel zijn per 1 juli 2013 beëindigd. Hiervoor in de plaats komt de Bibliotheek op school (dBOS). Deze voorziening is alleen bedoeld voor de schooljeugd in het basisonderwijs. De inrichting van de dBOS in Achlum start oktober/november 2013.

In een dBOS staat een vaste collectie boeken met kasten. Een of meer leerkrachten worden leescoördinator. De bibliotheekorganisatie levert hiervoor de ondersteuning in de vorm van een leesconsulent.

In Achlum komt de dBOS op de plaats van de Lytse Bieb. Volwassen bibliotheekleden kunnen terecht in de vestiging in Franeker of in elke andere bibliotheek in Nederland. Mensen die slecht mobiel zijn kunnen boeken bestellen in de vestiging Franeker en kunnen deze eens in de drie weken thuisbezorgd krijgen of omwisselen.

Service voor ouderen

In de zorg staan grote veranderingen op stapel. Delen uit de AWBZ gaan naar de gemeenten en worden onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gebracht. Gemeenten moeten deze nieuwe taken met aanzienlijk minder geld uitvoeren dan wat het Rijk hier tot nu toe aan uitgaf. Dit dwingt gemeenten tot het ontwikkelen van een geheel nieuwe manier van werken waarbij de versterking van de zelfredzaamheid en het zelf-oplossend vermogen van inwoner en gemeenschap moet worden bevorderd. Het is duidelijk dat deze ontwikkeling alleen samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en welzijnsinstellingen kan worden gerealiseerd. Ook inwoners van Achlum worden daar in de nabije toekomst bij betrokken.

Scholen, peuterpeelzaal, kinderopvang

Scholen

In juni 2013 is de intentieovereenkomst voor de samenwerkingschool in Achlum in de raadscommissie besproken. De gemeenteraad zal uiteindelijk namelijk OBS de Bongerd moeten opheffen om de stichting van de samenwerkingschool onder het bevoegd gezag van PCBO mogelijk te maken. De raadscommissie sprak zich positief uit over de plannen. Besluitvorming volgt in de loop van 2013 of 2014.

Na die besluitvorming is er budget beschikbaar in het Integraal Huisvestingsplan voor onderhoud, aanpassingen en een integratieverbouw. Het streven van de schoolbesturen is die verbouw nog voor augustus 2014 uit te voeren, zodat de samenwerkingschool van start kan in één toekomstbestendig schoolgebouw.

Sport en ontspanning, verenigingen

Achlum spreekt als ambitie uit om het voetbalveld te behouden. Met de in 2012 gevonden oplossing dat de voetbalvereniging een beheervergoeding krijgt, kunnen zowel gemeente als Stormvogels '64 erg tevreden zijn. Anders was de gemeente gestopt met het onderhoud van het veld omdat het gebruik van het veld te gering was.

Een mooi voornemen is dat de ijsbaanvoorzieningen worden verbeterd. Dit zal wel door de ijsclub en/of het dorp moeten gebeuren. De ijsbaan is geprivatiseerd waarmee de gemeente niet verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud aan de ijsbaan en de daarop gelegen objecten.

Werkgelegenheid

Het is goed om te lezen dat Achlum een groot aantal bedrijven binnen de dorpsgrenzen heeft. Het idee wordt geopperd een onderzoek te doen naar de mogelijkheden van glasvezelkabel voor Achlum. De gemeente houdt de ontwikkelingen in de aanleg van glasvezel in zogenaamde onrendabele gebieden in de gaten. Vanuit kabelmaatschappijen is er geen initiatief om de dorpen in de gemeente te voorzien van glasvezel. De provincie Fryslân onderzoekt hiervoor wel de mogelijkheden.

Kunstenaars

Kunst en cultuur horen bij Franekeradeel. We hebben een bovengemiddeld cultureel aanbod. Bovendien wonen en werken er relatief veel professionele en semiprofessionele kunstenaars in de gemeente. Kunst moet de ruimte krijgen om steeds opnieuw mensen te verbazen, te prikkelen en te stimuleren tot nieuwe kunstuitingen. We zijn dan ook blij met het initiatief om een kunstcafé en benieuwd naar de concretisering ervan.

We wijzen op de regeling incidentele subsidies. Deze regeling is bedoeld voor verenigingen en instellingen om eenmalig een subsidie te ontvangen voor het uitvoeren van een culturele activiteit. Per aanvraag is er maximaal € 2.000 beschikbaar. Voor meer informatie en de subsidievoorwaarden verwijzen we naar onze website.

Recreatie en Toerisme

Hieronder geven we een reactie op de in de visie genoemde actiepunten. We gaan daarbij alleen in op die punten waar een reactie van de gemeente is gewenst.

Fietspad Ludingaweg/Achlumerfeart

De gemeente stimuleert de ontwikkeling van nieuwe wandel-, fiets- en vaarroutes (Raadsprogramma 2010-2014). Hierbij gaat het wel om routes die een aanvulling vormen op het al bestaande netwerk. Dit laatste zal moeten blijken uit een voorstel van dorpsbelang Achlum van de nieuwe fietsroute. We hebben momenteel geen geld beschikbaar voor aanleg van nieuwe paden en routes. Budget zal uit incidentele gelden moeten komen, wat lastig is. De gemeente Harlingen moet bij deze vraag worden betrokken.

Bankje bij knooppuntenbord fietsroutes

Mocht dit een 'gewild plekje' zijn voor een bankje dan wil de gemeente daar aan meewerken. Tegelijk willen we dan graag de andere plekken met bankjes in Achlum e.o. ook bekijken op nut en noodzaak.

Wandelroutes tussen Achlum en Arum

Hiervoor geldt hetzelfde als bij het eerste punt. Het moet gaan om routes die een aanvulling vormen op het al bestaande netwerk. Dit laatste zal moeten blijken uit een voorstel/ontwerp van dorpsbelang

Achlum van de mogelijke nieuwe verbinding tussen de verschillende wandelroutes tussen Arum en Achlum. De gemeente Sudwest Fryslân moet bij deze vraag worden betrokken.

Invullen Recreatieve zone Achlumer bos en Achlumerfeart.

De gemeente heeft het plan om het Achlumer bos aan te pakken ondersteund. In het project 'Achlum Oan 'e Slachte' is dit onderwerp ook wel aan de orde geweest, maar toen afgefallen. Een nieuw plan vanuit het dorp zal op zijn mogelijkheden bekeken worden. De financiering zal, zoals eerder ook al gesteld, lastiger zijn dan toen het project Achlum Oan 'e Slachte werd gemaakt.

Camperplaatsen

Over het idee om voor campers bij de trailerhelling camperplaatsen aan te leggen, zijn wij niet zo enthousiast. Wij verwijzen liever campereigenaren naar de campings in de gemeente die daar voorzieningen voor hebben aangelegd als onderdeel van hun bedrijf.

Parkeermogelijkheden en beschutting bij de trailerhelling.

Er zijn nu 5 parkeervakken. In overleg met de gemeente kan bekeken worden of een uitbreiding nodig en mogelijk is. We horen graag wat de ideeën zijn.

Prullenbakken

De gemeente plaatst niet standaard bij elk bankje een prullenbak. Dat geldt ook voor het Achlumerbos. Het ligt meer in de rede de bestaande prullenbak een centrale plek te geven.

Jeugd

Jeugdhonk De dopper

Het gedoogbeleid ten aanzien van keten is afgeschaft. Als alternatief wil de gemeente de ontwikkeling van jeugdsozen stimuleren, mits die vanuit het dorp en de jongeren zelf worden opgezet. De gemeente wil ondersteunen met de inzet van jongerenwerk voor begeleiding bij het opzetten van een jeugdsoos, met de subsidiering van dorpshuizen en eventueel met middelen uit het dorpsvisiefonds.

Gemeente, dorpsbelang en de jongeren van de Dopper zijn op dit moment in overleg over de sluiting van de keet en het initiatief vanuit de jongeren en Dorpsbelang om een jeugdsoos te realiseren. De gemeente ondersteunt dit initiatief van harte.

Inmiddels is beide partijen bekend dat de Stichting Kinderopvang Friesland (SKF) heeft besloten aan te sluiten bij de integratieverbouw van de scholen in Achlum. De SKF wil de peuterspeelzaal in het schoolgebouw onderbrengen. Dat betekent dat de ruimte voor de peuterspeelzaal in het dorpshuis vrijkomt. Gezien het door de gemeenteraad bepaalde beleid, gericht op clustering en multifunctioneel gebruik van voorzieningen in de dorpen, ligt het voor de hand deze vrijkomende ruimte te benutten voor een jeugdsoos. Het college is in dat geval bereid het initiatief financieel te ondersteunen met een bijdrage uit het dorpsvisiefonds.

Wens voor een speeltuintje

Spelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Een speeltuin biedt een veilige en stimulerende omgeving voor kinderen om samen te spelen. Daarom is het belangrijk dat er binnen afzienbare tijd een nieuwe speeltuin wordt gerealiseerd. We zullen de gesprekken hierover dan ook blijven volgen. Vanuit de gemeente is hiervoor een bijdrage beschikbaar.

Ouderen

De tekst in de visie spreekt voor zich en vraagt niet om een reactie.

Buitengebied

Een inhoudelijke reactie is niet nodig. Over de wens om een fietspad aan te leggen is in het hoofdstukje Recreatie gereageerd.

Duurzaamheid

Hier staan acties die het dorp zelf gaat oppakken

Website en social media

Dit zelfde geldt voor dit hoofdstuk.

Windstreek 2012

In de dorpsvisie wordt ingegaan op de reactie van het dorp op de provinciale plannen Windstreek 2012.

Op 3 september is er contact geweest met de provincie over de stand van zaken van het Windstreek 2012 beleidsstuk. De provincie heeft aangegeven dat er gezien de hoeveelheid reacties, nog geen besluit is genomen over Windstreek 2012. Het is onduidelijk hoelang dit nog op zich laat wachten.

Voor de volledigheid in het kort het gemeentelijke beleid betreffende windenergie.

Franekeradeel heeft als doel om de verrommeling van het landschap zoveel mogelijk tegen te gaan. Het realiseren van nieuwe solitaire turbines is niet toegestaan. We stimuleren dat bestaande solitaire molens verdwijnen.

Als er ruimte wordt gezocht voor nieuwe turbines moet eerst gekeken worden naar de ruimte binnen de bestaande clusters voordat er ruimte wordt geboden aan nieuwe clusters. De opschaling is primair bedoeld om solitaire molens te saneren.